

»Communique«

Okrogla miza Grosuplje, 24. 10. 2018

INTESYS / Skupaj - podpiranje ranljivih otrok preko
integriranih storitev

Na okroglo mizo so bili vabljeni predstavniki inštitucij, ki lahko ob skupnem povezovanju pomembno prispevajo k ugotavljanju stanja na področju **integriranega izvajanja storitev** za predšolske otroke in njihove družine, v našem primeru romske; preizkušanju različnih poti do oblikovanja in vzpostavljanja storitev, ki z namenom celostnega odgovarjanja na potrebe otrok in družin **povezujejo strokovne delavce različnih strok ter uradnike** na različnih ravneh (lokalni, nacionalni); **razširjanju pristopov in načinov dela** v odnosu do predšolskih romskih otrok in njihovih družin ter **povečevanju vključenosti romskih otrok** v vrtec in **olajševanju njihovega prehoda** iz družine v vrtec oz. osnovno šolo.

Okrogla miza je potekala v **Druženem domu Grosuplje**. Organiziral jo je Pedagoški inštitut, Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju Korak za korakom v sodelovanju z lokalnima partnerjema VVZ Kekec Grosuplje in Vrtec Mavrica Trebnje.

Razpravljavci na okrogli mizi:

- mag. **Mateja Režek**, raziskovalka, Pedagoški inštitut, Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju Korak za korakom;
- ga. **Majda Fajdiga**, ravnateljica VVZ Kekec Grosuplje;
- ga. **Andreja Stegenšek**, pomočnica ravnateljice, in ga. **Ksenija Pravne**, svetovalna delavka, Vrtec Mavrica Trebnje;
- g. **Bruno Brajdič**, romski svetnik, Grosuplje;
- g. **Klemen Muzga**, predstavnik romske skupnosti, in ga. **Simona Grgovič**, CSD Dolenjska in Bela krajina, Enota Trebnje;
- g. **Janez Pintar**, Občina Grosuplje, Odbor za družbene dejavnosti;
- g. **Alojzij Kastelic**, župan Občine Trebnje;
- mag. **Brigita Mark**, Sektor za predšolsko vzgojo, MIZŠ;
- mag. **Stanko Baluh**, direktor Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti;
- ga. **Vlasta Nussdorfer**, varuhinja človekovih pravic.

Okroglo mizo je moderirala dr. **Jerneja Jager**, vodja CKVI Korak za korakom, Pedagoški inštitut.

Ključne misli, ki so bile izpostavljene s strani razpravljavcev:

mag. **Mateja Režek**, raziskovalka, Pedagoški inštitut, CKVI Korak za korakom: predstavi namen in cilje iniciative vzpostavljanja integriranega delovanja, ki se je leto in pol uresničevala v občinah Grosuplje in Trebnje. Izpostavi, da zaradi specifičnosti obdobja zgodnjega otroštva v družino v tem obdobju posega veliko sektorjev, sploh če te družine prihajajo iz ranljivih skupin. Ta razdrobljenost povzroča manj učinkovito naslavljanje problemov, s katerimi se družine soočajo, zato so želeli oblikovati integriran sistem skrbi za ranljive skupine, v katerem bi akterji vedeli, kakšna je vloga vsakega od njih,

skupno pa jim bo razumevanje, da sta družina in otrok v središču. Oblikovali so lokalna akcijska tima, ki združujeta pripadnike različnih sektorjev, ki se pri svojem delu srečujejo s pripadniki romske skupnosti in si prizadevajo za večjo vključenost otrok v programe predšolske vzgoje.

Majda Fajdiga, ravnateljica VVZ Kekec Grosuplje: pove, da je bil njihov cilj zlasti podpreti družino pri vstopu otroka v vrtec in z romskimi družinami vzpostaviti zaupljiv odnos. Poudari, da so delali zavzeto in odgovorno ter opazili napredek, se je pa zavzela za še več zaupanja s strani romske skupnosti in za še več sodelovanja z lokalno skupnostjo.

Ksenija Pravne, svetovalna delavka, Vrtec Mavrica Trebnje: izpostavi pomen sodelovanja med različnimi sektorji in akterji v občini ter poudari pomen postavljanja otroka v središče. Kot dragoceno izpostavi vzpostavitev multidisciplinarnega tima, saj so se lahko člani skupaj soočali z izzivi.

Bruno Brajdič, romski svetnik, Grosuplje: izreka veselje, da je VVZ Kekec Grosuplje naredil en korak naprej na področju vzpostavljanja stikov z romskimi družinami. Postavi vprašanje glede števila romskih otrok v prvih razredih osnovne šole in števila otrok, ki zaključijo osnovno šolo (v občini Grosuplje) ter koliko jih obiskuje večnamenski center v romskem naselju. Sklicuje se na poročilo Evropske komisije proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) Sveta Evrope glede obstoja inkubatorja v romskem naselju in sprašuje, ali so lahko otroci, ki obiskujejo večnamenski center, vključeni v vrtec.

Simona Grgovič, CSD Dolenjska in Bela krajina, Enota Trebnje: poudari pomen oblikovanja multidisciplinarnega tima in izpostavi izkušnjo glede pomena sodelovanja strokovnih delavcev iz različnih sektorjev.

Klemen Muzga, predstavnik romske skupnosti, Trebnje: poudari pomen izvajanja različnih dejavnosti različnih organizacij v romskem naselju ter pomen vključenosti otrok v vrtec pred vstopom v osnovno šolo. Izpostavi specifičen problem nepovezovanja med starši, romskim naseljem in osnovno šolo ter splošen problem nepovezovanja med pripadniki romske skupnosti in ostalimi prebivalci občine Trebnje.

Janez Pintar, Občina Grosuplje, Odbor za družbene dejavnosti: izpostavi, da je za pristop k ranljivim skupinam potrebna zlasti človeška toplina, ki predstavlja največjo dodano vrednost. Kot je dejal, na občini cenijo zlasti prizadevanja, ki presegajo zakonske okvire. Je pa v luči prizadevanja za izboljšanje položaja Romov poudaril, da si nihče ne želi miloščine, tudi Romi v Grosupljem ne.

Alojzij Kastelic, župan Občine Trebnje: pojasni, da so se že leta 2006 zavedali, da morajo vsi servisi stopiti skupaj. Poudari pomen medsebojne iskrenosti med lokalnimi oblastmi in romsko skupnostjo. Izpostavi pomen iskrenosti v delovanju multidisciplinarnega tima. Tudi Romom je po njegovih besedah na dostojen način treba povedati za napake. Občina si želi, da bi Romi postali aktivni državljani, da bi končali osnovno šolo. Mentaliteta Romov se po njegovi oceni sicer postopno spreminja, želi pa si, da bi jih še več med njimi imelo

željo nekoč zaživeti v svoji hiši, neodvisno od romskega naselja. Poudari, da če ne bi bilo vrtca, tudi občina ne bi dosegla takih rezultatov.

mag. **Brigita Mark**, Direktorat za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo MIZŠ, Sektor za predšolsko vzgojo: opozori na precej nižjo stopnjo izobrazbe predstavnikov romske skupnosti v primerjavi z večinskim prebivalstvom, izpostavi Dolenjsko in Belo krajino kot regiji z najslabšim stanjem glede omenjenega. Naniza možne dejavnike: notranja motivacija, mnogi romski starši še niso ozaveščeni o pomenu znanja kot vrednote, stereotipi pri pedagoških delavcih, slab socialni položaj, slabi življenjski pogoji. Navede ukrepe, ki jih financira MIZŠ, izpostavi pomen romskega pomočnika. Predstavi novost, ki morda predstavlja rešitev za večjo vključenost romskih otrok v vrtec, in sicer krajši program vrtca. Se pa sprašuje, ali informacije o tem pridejo do romskih družin in s tem v zvezi poudari pomen povezovanja deležnikov iz različnih sektorjev.

mag. **Stanko Baluh**, direktor Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti: predstavi naloge, ki jih izvaja Urad RS na narodnosti. Tesnejše sodelovanje nacionalne z lokalno ravno izpostavi kot »glavno orožje« za doseganje ciljev na področju vključevanja Romov. Multidisciplinarni tim v občini Trebnje izpostavi kot primer dobre prakse.

Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic: izrazi zadovoljstvo nad vzpostavitvijo dobrih praks za podporo romski skupnosti. Poudari, da v 23 letih, odkar so v Sloveniji vzpostavili institucijo varuha človekovih pravic, še ni bilo poročila, ki ne bi vsebovalo priporočil, povezanih z diskriminacijo romske skupnosti. Takšni projekti so po njenih besedah pomembni tudi zato, da v tokratnem poročilu lahko izpostavi tudi primere dobre prakse. Poudari pa, da morajo koraki naprej biti še hitrejši, pri tem pa izpostavi pomen sodelovanja vseh akterjev na lokalni ravni.

Po predstavitvah razpravljavcev je sledila razprava.

Poudarjena je bila dodana vrednost projekta, saj zaznavajo boljšo povezanost z vrtcem, osnovno šolo, CŠOD, policijo, občino. Dejavnosti, ki so se v okviru projekta odvijale na terenu, so prepoznane kot dobrodošle, saj CSD-ju omogočajo, da se strokovni delavci udeležujejo dejavnosti, na katerih se imajo priložnost spoznavati z romskimi družinami (M. Pettauer Žižek).

Izpostavljeno je bilo vprašanje o razpršenosti romskih otrok po različnih osnovnih šolah v občini ter opozorjeno na bivalne pogoje, v katerih romski otroci živijo (B. Brajdič). Poudarjeno je, da otroci, ki živijo v takih razmerah, ne morejo hoditi v vrtec oz. osnovno šolo (B. Brajdič, B. Kovač).

Prisoten je problem vse številčnejših vlog za odloženo šolanje in za šolanje na domu (J. Pečelin, B. Mark) ter problem izostajanja od pouka, saj se z vsakim dnem odsotnosti poveča oddaljenost od razredne skupnosti, znanje pa je šibkejšo in posledično je potrebnega več napora za učenje. Pojasnjeno je bilo tudi razporejanje romskih otrok na

različne osnovne šole (šolski okoliš, nesoglasja med romskimi družinami in njihove želje glede omejevanja stikov med otroki iz družin, med katerimi obstajajo nesoglasja) (J. Pečelin).

Poudarjen je bil pomen zbiranja podatkov glede izobraževanja romskih otrok in apel k vpeljevanju projektnih rešitev na sistemsko raven (B. Kovač).

Izpostavljen je bil dejavnik uspeha, in sicer pripravljenost ter motiviranost na obeh straneh – tako na strani lokalne skupnosti in občine kot na strani romske skupnosti (A. Kastelic, B. Mark). Izkazuje se tudi potreba po večji angažiranosti za oblikovanje programov za otroke, stare med 15 in 18 let (K. Muzga, A. Kastelic) ter po nadgraditvi pilotnih projektov (A. Kastelic).

Okrogla miza je bila izvedena v okviru projekta **INTESYS / Skupaj - podpiranje ranljivih otrok preko integriranih storitev**.

Kontakt: **Pedagoški inštitut, Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju Korak za korakom**

Gerbičeva 62, 1000 Ljubljana

E-mail: korakzakerakom@pei.si

Telefon: 01/429-20-20

Spletna stran: www.pei.si / www.korakzakerakom.si

INTESYS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TOGETHER / Supporting
vulnerable children
through integrated early
childhood services

KORAK
ZA KORAKOM
Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju
PEDAGOŠKI INŠTITUT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

